

D ů v o d y:

Žalobní nárok jest založen na tom, že strany udržovaly odedávna společným nákladem můstek z veřejné cesty přes příkop na náves proti svým domovním stavením. Z toho žalobci dovozují závazek žalovaného, že nesmí bez vědomí žalobců odstraniti můstek a že musí uvést můstek do řádného stavu, učinil-li jej svémocným opatřením nesjízdným. V III. odstavci žalobním mluví žalobci výslovně o tom, že žalovaný porušil onu p o v i n n o s t. Opírají tedy žalobci žalobní nárok o úmluvu řečeným způsobem založenou a o vzešlou z toho povinnost, udržovati společným nákladem můstek. Dojde-li mezi stranami k dohodě o takovéto věci na základě jich volné vůle, jest tu soukromoprávní jednání po rozumu § 859 a 869 obč. zák. Závazek opřený žalobcem o takový důvod patří podle § 1 j. n. na pořad práva. Není žádným právním předpisem vysloveno, že se mezi soukromými osobami zakládá veřejnoprávní poměr tím, že pro svou společnou potřebu učiní na svůj náklad opatření na veřejném statku, čímž po případě odpadne potřeba, by orgán, k péči o veřejnou komunikaci povinný, vyvinul veřejnoprávní činnost. Okolnosti, zda můstek jest i jinak jako část silnice ve všeobecném veřejném užívání a či jest vlastnictvím, dále okolnost, zda obci a jejím orgánům přísluší na základě veřejného práva (§ 5 a 12 zákona ze dne 12. srpna 1864, čís. 46 z. zák. pro Čechy a § 28 zákona ze dne 31. května 1856, čís. 41 téhož zákoníka) povinnost starati se o veřejné cesty a stavěti mosty a můstky k veřejné komunikaci potřebné a že zřízení můstku k stavením stran jest prý také již předmětem správního řízení u okresní správní komise a že po případě bude hospodářským potřebám žalobců pomoheno aktem veřejné správy, jsou v tomto sporu, pokud jde o námitku nepřipustnosti pořadu práva, nezávažné. Nedospějí-li soudy nižších stolic k závěru, že na straně žalovaného vznikla zmíněná soukromoprávní povinnost k udržování můstku, bude žalobu po projednání ve věci samé pro hmotněprávní neodůvodněnost zamítnouti, ale nezakládá se tím nepřipustnost pořadu práva. Proto není třeba doplňovati řízení ve směru označeném rekursním soudem za tím účelem, by mohlo býti rozhodnuto o připustnosti pořadu práva.

Čís. 8688.

Rozhodným dnem pro posouzení žádosti o povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitosti jest den, kdy žádost došla soudu (exekuci povolujícího a současně knihovního) a byla zapsána do denníku pro knihovní podání. Byla-li toho dne v pozemkové knize jako vlastnice zapsána povinná pod svým dívčím jménem, kdežto exekuční titul znel proti povinné pod jménem, jehož nabyta sňatkem, jest exekuční žádost zamítnouti, nevykázal-li vymáhající věřitel již v exekučním návrhu listinou (§ 20 písm. a) a § 52 knih. zák.), že vlastnice jest totožnou s povinnou a že jde jen o změnu jména následkem sňatku.

(Rozh. ze dne 7. února 1929, R I 51/29.)

Soud prvního stolu povolil k vydobytí peněžité pohledávky exekuci vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitosti. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle § 3 ex. ř. a § 95 knih. zák. rozhoduje povolující soud o exekučním návrhu bez předchozího výsledku odpůrce. Exekuci lze povolit jen, jsou-li splněny veškeré podmínky a náležitosti, které vypočítává § 7 a 54 ex. ř. Poněvadž v případě, o nějž jde, podle oznámení knihovního oddělení byla jako vlastnice nemovitosti ve vl. čís. 203 poz. knihy kat. obce J. zapsána Aloisie M-ová, nikoliv Aloisie K-ová, dlužnice, byl první soudce povinen, by podle cit. ustanovení žádost o povolení exekuce vnučeným zřízením práva zástavního zamítl, neměl ji však vrátiti vymáhajícímu věřiteli k opravě, vždyť i, kdyby to bylo přípustné, jest neshoda mezi exekučním titulem a návrhem. Ani oprava, dodatek: rozená M-ová, provedená vymáhajícím věřitelem neodpovídá citovaným ustanovením, poněvadž změna v osobě dlužnice není doložena veřejnou listinou (§ 26 a 27 knih. zákona). Dodatek vymáhajícího věřitele v exekučním návrhu, že Aloisie K-ová jest totožnou s Aloisií M-ovou a poukaz na spis č. j. E 525/28 ve věci Adolfa D-a proti Aloisii K-ové, kde bylo navrženo zavedení knihovního pořádku, poněvadž dlužnice se provdala, nemá z důvodů výše uvedených ustanovení zákona právního účinku. Poněvadž první soudce povolil exekuci proti citovaným předpisům, bylo stížnosti dlužnice vyhověno a návrh vymáhajícího věřitele zamítnut.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel se zbytečně rozšiřuje o tom, že tu nejsou předpoklady § 9 ex. ř., neboť o tento předpis tu nejde, a rekursní soud se ho nedovolával. Odůvodnění napadeného usnesení jest v podstatě správné. Nejde tu o změnu v osobě povinné strany, nýbrž o průkaz totožnosti jednak povinné strany, uvedené v exekučním titulu, jednak vlastnice nemovitosti, na kterou jest vedena exekuce. Vymáhající strana podala u soudu exekuci povolujícího a současně knihovního návrh na vnučené zřízení práva zástavního. Pro povolení a výkon vkladu platí tu podle § 88 druhý odstavec ex. ř. ustanovení knihovního zákona s obměnami tam uvedenými. Návrh došel k soudu a byl zapsán do denníku pro knihovní podání dne 1. srpna 1928 (§ 103 knih. zák., § 1 prov. nař. ze dne 12. ledna 1872, čís. 5 ř. zák. a § 157 druhý odstavec jedn. ř.). Tento den byl rozhodným pro posouzení žádosti (§ 93 knih. zák.). Předběžné vyřízení bylo vyloučeno (§ 95 knih. zák.). Toho dne byla však v knize pozemkové za vlastníci zapsána ještě Aloisie M-ová, kdežto exekuční titul zněl proti Aloisii K-ové (§ 21 knih. zák. a § 7 ex. ř.). Z knihy pozemkové byla tedy ve příčině nemovitosti patrna překážka, která bránila povolení navržené exekuce vkladem práva zástavního (§§ 21 a 94 první odstavec čís. 1 knih. zák.). Bylo věcí vymáhajícího věřitele, by hned v exekučním návrhu vykázal listinou důkaz podávající (§ 20 písm. a) a § 52

knih. zák.), že Aloisie K-ová jest totožnou s Aloisií M-ovou a že jde jen o změnu jména následkem sňatku. Protože tak neučinil, měl býti návrh hned a bez doplňování již prvním soudem zamítnut a právem jej zamítl rekursní soud.

Čís. 8689.

Strany jsou oprávněny vzdáti se bezprostředního výsledku svědků odvolacím soudem. Učinily-li tak výslovně neb tím, že opomenuly výtku podle § 196 c. ř. s., nemohou v dovolání vytýkati, že se odvolací soud odchýlil od hodnocení výpovědí svědků, slyšených přímo procesním soudem, třebas jejich výslech neopakoval.

(Rozh. ze dne 7. února 1929, Rv I 1046/28.)

Žalobu o zaplacení 15.000 Kč procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud přisoudil žalobci 11.000 Kč. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného, dovolání žalobce vyhověl a přisoudil mu další 4.000 Kč. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Vadu odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) shledává žalovaný v tom, že odvolací soud důkazy prvním soudem přímo provedené neopakoval přímo, že tedy byl vázán skutkovými zjištěními prvního soudu a že se neměl od nich uchýliti. Odvolací soud uznal sice za nutné opakovati důkazy svědkyněmi, učinil také v tom směru průvodní usnesení, ale spokojil se s přečtením svědeckých výpovědí, a to, jak jest uvedeno v jednacím protokole (§ 215 c. ř. s.), za souhlasu stran. Odvolací soud vydal pak ještě další průvodní usnesení o výsledku stran, provedl tento důkaz, doplnil takto průvodní řízení, neuvěřil pak svědkyním, jejichž výpovědi přečetl, a učinil podle výsledků celého jednání a všech provedených důkazů opačná skutková zjištění, než učinil první soud. Nejvyšší soud rozhodl sice již opětovaně (srv. na př. rozhodnutí čís. 1013 sb. n. s.), že odvolací soud nemůže odchýlně zhodnotiti výpovědi svědků, kteří byli vyslechnuti prvním soudem přímo, jestliže je přímo nevyslechl, ale přes to zde není vytýkané vady, ježto žalovaný s tímto způsobem opakování důkazů souhlasil. Jde tu o porušení formálních předpisů ve smyslu § 196 c. ř. s., k nimž náleží i způsob řízení při ústním jednání, včetně řízení důkazního, kamž zapadá též přečtení protokolů místo přímého výsledku. Takové porušení formálního předpisu by musilo býti vytýkáno. Soud jest ovšem povinen zachovati přesně i předpisy, jimiž jest upraveno řízení nebo forma procesních úkonů, ale s druhé strany nelze lpěti na formě tak, by tím bylo po případě zmařeno celé řízení, a proto ponechává zákon stranám, by uvážily, zda očekávají od zachování formy příznivý vliv na své zájmy, a by podle toho porušení formy